

LAUSUNTO EHDOTUKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI ARPAJAINSLAIN MUUTTAMISEKSI

Sisäministeriölle
Viite: SMDno-2018-1061

Suomen nuorisokeskusyhdistys ry
Nuorisokeskus Anjala, Kouvola
Nuorisokeskus Hyvärilä, Nurmes
Nuorisokeskus Marttinen, Virrat
Nuorisokeskus Metsäkartano, Rautavaara
Nuorisokeskus Oivanki, Kuusamo
Nuorisokeskus Piispala, Kannonkoski
Nuorisokeskus Pikku-Syöte, Pudasjärvi
Nuorisokeskus Vasatokka, Inari
Nuorisokeskus Villa Elba, Kokkola

Suomen nuorisokeskusyhdistystä ja maanlaajuista, yhdeksän nuorisokeskuksen verkostoa rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö veikkausvoittorahoista. Suomen nuorisokeskusyhdistys ry (SNK ry) on nuorisolain (1285/2016) 20 §:ssä mainittujen nuorisokeskusten yhteistyötä, palveluita ja kehittämistä koordinoiva taho. Nuorisokeskusten palvelutehtävä määräytyy nuorisolaissa. Nuorisokeskusten pääasiallisena, ympärivuotisena tehtävänä on tarjota nuorille ohjattua seikkailu-, luonto-, ympäristö-, kulttuuri- tai leiritoimintaa (Nuorisolaki 20 §). Nuorisokeskusten nuorisotyö edistää myös nuorten kansainvälistymistä ja kestävän kehityksen kasvatusta ja koulutusta.

SNK ry:n toiminta on yleishyödyllistä. Yhdistys on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton. Erityistehtävänä SNK ry koordinoi ja kehittää suomalaista seikkailukasvatusta ja seikkailukasvatusverkostoa.

Yhdeksässä nuorisokeskuksessa on vuoden aikana yli 200 000 nuorisokäyttöpäivää ja noin 165 000 yöpymisvuorokautta. Nuorisokeskusten käytöstä nuorisokäyttöä on yli 80 % kaikesta toiminnasta.

Nuorisokeskukset ovat Suomen suurin leirikoulujen järjestäjä. Keskuksemme tavoittavat leirikouluissa yli 19 000 lasta ja nuorta vuosittain. Leirikoulutoiminta tukee uuden perusopetuksen opetussuunnitelman laaja-alaiden oppimiskokonaisuuksien tavoitteita ja mahdollistaa kokonaisvaltaisen ja kokemuksellisen oppimisen luokkahuoneen ulkopuolella. Lisäksi nuorisokeskukset toteuttavat ympäristökasvatusta, jonka piirissä on yli 13 000 lasta ja nuorta.

Yksi keskusten perustehtävistä on kansainvälisyyden edistäminen. Vuoden aikana keskusten kansainvälisen työn hankkeisiin osallistuu yli 2500 nuorta. Nuorisokeskusten kautta maailmalle lähtee vapaaehtoiseksi ja harjoitteluun vuodessa noin 150 nuorta, joilla ei ole työ- eikä opiskelupaikkaa.

Nuorisokeskuksissa toteutetaan myös Nuotta-valmennusta sosiaalista vahvistamista tarvitseville nuorille. Intensiivistä seikkailukasvatuksen menetelmiä hyödyntävää 3–5 päivän valmennusta saavat nuorten työpajoilla tai etsivän nuorisotyön piirissä olevat nuoret. Nuotta-valmennus tukee nuorten arjenhallinnan, sosiaalisten taitojen ja terveiden elämäntapojen vahvistumista. Lisäksi Nuotta-valmennus tukee etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan palveluprosessia Nuorisotakuun toteuttamisessa. Nuotta-valmennukseen osallistui vuoden 2017 aikana 1655 tukea tarvitsevaa nuorta, ja valmennuksia toteutettiin nuorisokeskuksissa yhteensä 176.

Esitysluonnoksen sisällöstä

Arpajaislain muuttamisen tavoite rahapelaamisesta aiheutuvien taloudellisten, sosiaalisten ja terveydellisten haittojen ehkäisemisestä ja vähentämisen tehostamisesta on tärkeä ja kannatettava. Merkittävää on, että lailla pystytään paremmin puuttumaan ja rajoittamaan alaikäisten pelaamista. Kuten esitysluonnoksessa todetaan, rahapelihaittojen jakautumisesta eri väestöryhmien kesken ja niiden kustannuksista yhteiskunnalle on hyvin vähän tietoa. Kannatamme tutkimustulosten julkaisun odottamista ennen lopullisia päätöksiä.

Esityksessä ei huomioida tarpeeksi lain läpimenosta aiheutuvia haittavaikutuksia.

Esitysluonnoksessa todetaan, että sillä “voi olla jossain määrin vaikutuksia myös yleishyödyllisten yhteisöjen ja kolmannen sektorin toimintaan niille myönnettävien avustusten määrän vähentyessä”. Lain valmistelussa on mielestämme otettava tarkasti huomioon sen vaikutukset kolmannen sektorin toimintaan. Veikkauvoittovaroin tehtävä nuorisotyö on kustannustehokasta ja merkittävää toimintaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäjänä ja ylläpitäjänä. Suomen yhdeksän valtakunnallisesti toimivan nuorisokeskuksen tuottama palvelu yhteiskunnalle on panos-tuotos-suhteeltaan merkittävä ja lailla on suora vaikutus myös nuorisokeskusten rahoitukseen. Nuorisokeskustoimintaa ylläpidetään yleisavustuksella. Nuorisokeskukset sijaitsevat maaseutumaisilla paikkakunnilla ja ovat täten haja-asutusalueiden merkittävä palveluiden tuottaja ja työllistäjä (188 htv, 2017).

Nuorisotyöstä leikkaaminen on leikkaamista lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja siten koko yhteiskunnan hyvinvoinnista ja tulevaisuudesta. On myös huomionarvoista, että mikäli nyt esitetty uudistus olisi toteutettu ennen Veikkauksen, Raha-automaattiyhdistyksen ja Fintoton vuonna 2017 toteutettua fuusiota nykyiseksi Veikkaukseksi, olisi muutos koskenut ainoastaan Raha-automaattiyhdistyksen peliautomaatteja ja vaikuttanut siten ainoastaan sosiaali- ja terveystalouden järjestöjen rahoitukseen. Nyt esitetty pelituottojen todennäköinen väheneminen asettaa jo muutenkin pienimpiin rahoituksensaajiin kuuluvan nuorisotalouden heikoimpaan asemaan.

Esitysluonnoksen valmisteluprosessista

Arpajaislain muutosprosessi ei ole edennyt hyvän lainvalmistelun periaatteiden mukaisesti. Lain valmistelun aikataulu on ollut liian kiireellinen ja yleinen lomakuukausi lausuntoajankohtana on erityisen huono. Valmistelussa ei ole huomioitu riittävää asiantuntijoiden kuulemista, kun esitys sisältää niin merkittäviä uhkia nuorisotoimialan rahoituksen heikkenemiseen.

SNK ry:n ja Suomen nuorisokeskusten ehdottamat muutokset esitysluonnokseen:

Ensisijaisesti Suomen nuorisokeskusyhdistys ry ja nuorisokeskukset ehdottavat, että esitysluonnos palautetaan valmisteluun. Lisäksi esitämme, että lain valmistelutyöryhmä ottaa kantaa siihen, miten nuorisokeskusten rahoitus jatkossa turvataan.

Helsingissä 9.8.2018

Eija Pietilä
Toiminnanjohtaja
Suomen nuorisokeskusyhdistys ry

Jenni Liikkanen
Hallituksen puheenjohtaja
Suomen nuorisokeskusyhdistys ry

